

រាជបណ្ឌិត្យសភាកម្ពុជា

**ការវិភាគទិន្នន័យនៃការទប់ស្កាត់
ភាពរីកសាយភាយរបស់មេរោគគ្រុនចាញ់
ដែលសុំនឹងថ្នាំ ARTEMISININ នៅកម្ពុជា
ឆ្នាំ២០០៩**

**ANALYSING THE SECONDARY DATA OF
ARTEMISININ RESISTANCE CONTAINMENT IN
CAMBODIA, 2009**

ម៉ាន់ សុខញ៉ា

និក្ខេបបទបណ្ឌិតវិទ្យាសាស្ត្រសុខាភិបាល

ឯកទេស: វិទ្យាសាស្ត្រសុខាភិបាល

សាស្ត្រាចារ្យណែនាំ: បណ្ឌិត ឡឺក ឌីសុឡី

ឆ្នាំ ២០១៧

មាតិកា

	ទំព័រ
ឧទ្ទិសស្នាដៃ	iv
សេចក្តីថ្លែងអំណរគុណ	v
សម្បថ Hippocrates	vi
Oath of Hippocrates	vii
អំណះអំណាង	viii
ពាក្យប្រើជាអក្សរកាត់នៅក្នុងអត្ថបទ និងកំណត់សម្គាល់.....	ix
សង្ខេបនិក្ខេបបទ	xi
Executive Summary	xxi
អារម្ភកថា.....	xxxi

សេចក្តីផ្តើម

១. លំនាំបញ្ហានៃការសិក្សាស្រាវជ្រាវ	១
២. ចំណោទបញ្ហានៃការស្រាវជ្រាវ	២
៣. គោលបំណងនៃការសិក្សាស្រាវជ្រាវ	៣
៤. ដែនកំណត់ និងវិសាលភាពនៃការសិក្សាស្រាវជ្រាវ.....	៤
៥. វិធីសាស្ត្រស្រាវជ្រាវនៃការសិក្សាស្រាវជ្រាវ.....	៤
៦. សារប្រយោជន៍នៃការសិក្សាស្រាវជ្រាវ	៥
៧. រចនាសម្ព័ន្ធនៃការសិក្សាស្រាវជ្រាវ.....	៥

ជំពូកទី ១

ទស្សនៈនានាស្តីពីជំងឺគ្រុនចាញ់

១.១. ប្រវត្តិជំងឺគ្រុនចាញ់.....	៦
១.២. ប្រវត្តិនៃការគ្រប់គ្រងជំងឺគ្រុនចាញ់នៅកម្ពុជា	៧
១.៣. ទីតាំងភូមិសាស្ត្រ.....	៨
១.៤. សណ្ឋានដី	៩
១.៤.១. តំបន់វាលរាប.....	៩
១.៤.២. តំបន់បឹងទន្លេសាប	៩
១.៤.៣. តំបន់ឆ្នេរសមុទ្រ.....	១០
១.៤.៤. តំបន់ភ្នំ និងខ្ពង់រាប	១០
១.៥. កត្តាអាកាសធាតុ.....	១១
១.៦. ប្រេវ៉ាឡង់នៃជំងឺគ្រុនចាញ់	១១
១.៧. អេពីដេមីសាស្ត្រ.....	១២

១.៧.១. ការចម្លងជំងឺគ្រុនចាញ់	១២
១.៧.២. វដ្តនៃជំងឺគ្រុនចាញ់	១៣
១.៧.៣. កត្តាបរិស្ថាន អាកាសធាតុ និងជំងឺគ្រុនចាញ់	១៤
១.៧.៤. ក្រុមដែលប្រឈមនឹងជំងឺគ្រុនចាញ់	១៥
១.៨. ជំងឺគ្រុនចាញ់ និងបញ្ហាសេដ្ឋកិច្ច	១៥
១.៨.១. ផលប៉ះពាល់ដោយផ្ទាល់	១៥
១.៨.២. ផលប៉ះពាល់ដោយប្រយោល	១៥
១.៩. ការយល់ដឹងអំពីជំងឺគ្រុនចាញ់	១៦

ជំពូកទី២

វិធីសាស្ត្រ និងលទ្ធផល

២.១. វិធីសាស្ត្រ	១៧
២.១.១. អាំងឌីកាទ័រជាក់លាក់អំពីទិន្នន័យដែលត្រូវការធ្វើអង្កេតទប់ស្កាត់	១៩
២.១.២. ទស្សនវិស័យនៃការអង្កេត	២០
២.១.៣. គម្រោងធ្វើអង្កេតនិងវិធីសាស្ត្រ	២០
២.១.៤. ការវិភាគនិងដំណើរការទិន្នន័យ	២៥
២.២. លទ្ធផលនិងបំណកស្រាយ	២៧
២.២.១. លក្ខណៈនៃសំណាកនិងលទ្ធផល	២៧
២.២.២. ប្រេវ៉ាឡង់ជំងឺគ្រុនចាញ់និងគ្រុនក្តៅ	៣៤
២.២.៣. ការបង្ការជំងឺគ្រុនចាញ់	៤២
២.២.៤. ការព្យាបាលជំងឺគ្រុនចាញ់	៦២

ជំពូកទី៣

ប្រសិទ្ធភាពនៃការទប់ស្កាត់ការរីកសាយភាយនៃជំងឺគ្រុនចាញ់

៣.១. ភាពរីកចម្រើន	៧៥
៣.២. ការប្រឈម	៧៥
៣.៣. ដំណោះស្រាយ	៧៦
៣.៣.១. វឌ្ឍនភាពដោយសមាសភាពយុទ្ធសាស្ត្រការអង្កេតតាមដាន	៧៦
៣.៣.២. ទិសដៅ៖ ដើម្បីអង្កេតតាមដាន Artemisinin-tolorant parasite plasmodium falciparum ដោយយកចេញ និងបន្ថយ និងលុបបំបាត់នូវ Plasmodium falciparum malaria	៧៦
៣.៣.៣. គោលបំណងទី១៖ លុបបំបាត់បរ៉ាស៊ីត (Parasite) ដែលធន់នឹងថ្នាំដោយរកឱ្យឃើញគ្រប់ករណីគ្រុនចាញ់នៅក្នុងតំបន់គោលដៅ និងធានាបាននូវប្រសិទ្ធភាពការព្យាបាល និងសម្អាតហ្គាម៉េតូស៊ីត (Gametocyte)	៧៧

៣.៣.៤. គោលបំណងទី២៖ ដើម្បីបន្ថយសម្ពាធថ្នាំ សម្រាប់ថ្នាំដែលបានជ្រើសរើស Artemisinin ដែលសុំទៅនឹងបរិស្ថិត (Parasite) គ្រុនចាញ់.....	៧៨
៣.៣.៥. គោលបំណងទី៣៖ ដើម្បីការពារការចម្លងនៃបរិស្ថិត (Parasite) ដែលធន់នឹងថ្នាំ ដោយអភិបាលមូស និងការពារខ្លួន.....	៧៩
៣.៣.៦. គោលបំណងទី៤៖ ដើម្បីកំណត់ការរីកសាយភាយនៃបរិស្ថិត (Parasite) ដែលធន់នឹងថ្នាំ ដោយប្រជាជនពនេចរណ៍ ឬចំណាកស្រុក	៨០
៣.៣.៧. គោលបំណងទី៥៖ ដើម្បីអង្កេតតាមដាន/លុបបំបាត់នូវបរិស្ថិត (Parasite) ដែលធន់នឹងថ្នាំតាមរយៈការផ្លាស់ប្តូរទំនាក់ទំនងនិងឥរិយាបថ សហគមន៍, ពនេចរណ៍, និងការជួយទ្រទ្រង់.....	៨២
សេចក្តីសន្និដ្ឋាន	៨៦

គន្ថនិទ្ទេស

ឧបសម្ព័ន្ធ

- ឧបសម្ព័ន្ធទី១៖ ការដកស្រង់ការអង្កេតតាមដាននិងការវាយតម្លៃគម្រោង (Containment Monitoring and Evaluation Framework)
- ឧបសម្ព័ន្ធទី២៖ រូបថតនៃការអង្កេតតាមដាននៃភាពសាយភាយភាពសុំនឹងថ្នាំគ្រុនចាញ់ឆ្នាំ ២០០៩ នៅកម្ពុជា